

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Zpráva ze Symposia o jurisprudenci rodinněprávních poměrů „Rodina a lidská práva“ (*Symposium on the Jurisprudence of Family Relations “Family and Human Rights”*), pořádaného Mezinárodní akademii pro studium jurisprudence o rodině (*International Academy for the Study of the Jurisprudence of the Family, IASJF*) v Peru ve dnech 15. a 16. června 2016

Mezinárodní symposium se konalo na půdě Právnické fakulty Katolické univerzity San Pablo v Arequipě v Peru pod záštitou Mezinárodní akademie pro studium jurisprudence o rodině (*International Academy for the Study of the Jurisprudence of the Family*, dále jen Akademie).¹ Téma *Rodina a lidská práva* bylo poměrně široké a upoutalo tak pozornost nejen řady referujících z Peru a dalších zemí latinské Ameriky, ale zejména ze Spojených států amerických a také z Evropy.

Po tradičních úvodních projevech děkana pořádatelky právnické fakulty *Rafaela Santy Marí D'Angela* a prezidenta Akademie *Carlose Martíneze de Aguirra* byl přednesen hlavní příspěvek nazvaný *Rodina a ústava v právu Peru*. Soudkyně Nejvyššího soudu Peru *Columba del Carpio* se věnovala vývoji rodinného práva ve své zemi, jeho konstitucionalizaci a zejména judikatuře tamního ústavního soudu a Interamerického soudu pro lidská práva.

Další jednání probíhalo v rámci sedmi panelů. První příspěvek byl zaměřen na *Integraci a dezintegraci v rodinném právu Spojených států amerických*. Byl přednesen spoluzakladatelem a prvním prezidentem Akademie *Lynnem Wardlem* z *Brigham Young University* v USA. Na něj navázala *Ursula C. Basset* z Katolické univerzity v Buenos Aires v Argentině s tématem *Zranitelnost, ochrana rodiny a soukromého rodinného života v jurisprudenci Interamerického soudu pro lidská práva*. Příspěvek byl přínosný zejména pro účastníky z Evropy, kteří se s judikaturou Interamerického soudu pro lidská práva běžně nesetkávají. Pozornost byla věnována především nejnovější judikatuře týkající se významu rodinných vazeb pro podporování autonomie s tím, že autonomie však bývá často chápána v kontextu vzájemné závislosti jednotlivých členů rodiny. Příspěvek vyústil v konstatování, že je vždy třeba chránit nejslabší členy rodiny, respektive společnosti, a rodinný život vůbec. Kolegy z Latinské Ameriky naopak zaujala přednáška *Christiana Dadoma* z *University of the West of England* ve Velké Británii zaměřená na *Francouzské rodinné právo a Evropský soud pro lidská práva*. *Christian Dadomo* referoval nejen o proměnách francouzského rodinného práva pod vlivem judikatury Evropského soudu pro lidská práva, ale poskytl posluchačům vpravdě komparativní přehled nejnovějších změn, ke kterým dospěli národní zákonodárci v Evropě ve vazbě zejména na články 8 a 14 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Zvláštní pozornost byla věnována především problematice registrovaného partnerství a náhradního mateřství.

Další panelové prezentace otevřel *Scott FitzGibbon* z *Boston College Law School* v USA, mimo jiné šéfredaktor *International Journal of the Jurisprudence of the Family (IJF)*. Jeho příspěvek byl věnován *Lidskému právu na podnikání*. Na něj navázala *Carmen Domínguez Hidalgo* z Katolické univerzity v Chile, která se věnovala *Právům rodičů na rozhodování o vzdělání dětí v Latinské Americe*. Další příspěvek byl zaměřen na *Rodinné hodnoty v lidská práva, resp. lidská práva v rodinné hodnoty*. Přednesla jej *Olga Dyuzheva* z Moskevské státní univerzity v Rusku. Hovořila mimo jiné o eutanazii, což je téma, které je v Ruské federaci tabu. Podotkla však, že na druhou stranu se země potýká s nedostatkem léků, včetně medikamentů tisících bolest smrtelně nemocných pacientů, nejen onkologických.

¹ Jde-li o další informace o společnosti, jejích aktivitách a zejména tématech předchozích sympozií, viz <<http://www.iasjf.org/>> (cit. 7. 7. 2016).

Téma třetí panelové diskuse bylo věnováno jednotně *Registrovanému partnerství a genderově neutrálnímu manželství*. První příspěvek proslovil prezident mezinárodní akademie *Carlos Martínez de Aguirre* ze španělské Zaragozy. Zaměřil se na vývoj rodinného práva v této oblasti a hovořil zejména o právu uzavřít manželství a změnit podstatu manželství. Další referující byly ze Spojených států amerických. Jak *Robin Fretwell Wilson* z Univerzity v Illinois, tak *Shaakirah R. Sanders* z Univerzity v Idaho analyzovaly nejnovější americkou judikaturu, věc *Obergefell v. Hodges*, poukazovaly na problémy, které pro rodinné právo *case law* znamená, a kladly si otázky o destrukci, respektive konci tradičního manželství ve Spojených státech amerických.

Čtvrtý panel byl zaměřen na *Asistovanou reprodukci* jak v obecné rovině, tak ve vazbě na dílčí problémy, které vyvolává, včetně otázek spojených s anonymitou dárcovství, ochranou soukromí a rodinného života dárců i neplodného páru, respektive osamělých osob. Opět zazněly zajímavé příspěvky. Za Spojené státy americké vystoupil *Rabbi J. David Bleich* z *Jeshiva University* v New Yorku, za Argentinu *Jorge Nicolás Lafferrere* z Katolické univerzity v Buenos Aires v Argentině a za pořadající univerzitu její děkan *Rafael Santa María D'Angelo*. Příspěvky zohledňovaly nejnovější vývoj na poli lidských práv a vyvolaly velkou diskusi, zejména ve vazbě na „kolizi“ mezi právem dítěte znát původ a právem jeho matky a genetického rodiče na uchování údajů o početí dítěte v tajnosti.

Pátou panelovou prezentací otevírala *Zdeňka Králíčková* z Masarykovy univerzity v Brně příspěvkem navazujícím jak na předchozí panel, tak na prezentaci *Christiana Dadoma*. Hovořila zejména o novém občanském zákoníku ve vazbě na statusové otázky rodičovství, respektive o *Sladování právního, biologického a sociálního rodičovství*, o tradicích a změnách, ke kterým zákonodárce přistoupil v důsledku judikatury českého ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, a o právech dítěte. Další příspěvky byly zaměřeny také na rodičovství, lidská práva rodičů a dětí. *Daniela Jarufe* z Katolické univerzity z Chile hovořila o *Právu dítěte na rodinu* a *David Pimentel* z Univerzity v Idaho v USA pak o *Souzení, resp. odsudcích rodičů* v návaznosti na zanedbání péče či dohledu nad dítětem obecně a zejména v poměrně medializované kauze pádu malého dítěte do výběhu goril v zoologické zahradě v Cincinnati v USA.² Následně proběhla videokonference, v rámci které vystoupila *Carolina Rocha Cipriano Castelo* z brazilské univerzity ve Forteleze s příspěvkem o *Hierarchii mezi právy rodičů a dětí*.

Další panel byl španělský. Zazněly čtyři příspěvky věnované obecnějším i dílčím otázkám týkajícím se rodiny a lidských práv. První z nich přednesl soudce Nejvyššího soudu Mexika *Apolonio Betancourt Ruíz* na téma *Jurisprudence a rodina*. Druhý příspěvek proslovil *Javier Ferrer* z Univerzity v Zaragoze ve Španělsku. Týkal se *Civilního uznání kanonických rozhodnutí a práva na uzavření manželství*. *Alexis Mondaca Miranda* z Katolické univerzity v Antofagastě v Chile hovořila o *Lidskoprávních aspektech imigrace a Romina Santillán Santa Cruz* z Univerzity v Chiclayo v Peru o *Kolizích mezi právy rodičů a dětí*.

Závěrečná panelová jednání se soustředila jak na *Ústavní aspekty manželství*, tak na obecnější otázky. První příspěvek přednesl *Daniel L. Ugarte Mostajo* z hostitelské univerzity. *Sara Rodriguez* z Andské univerzity v Chile hovořila o *Principec a pravidlech v rodinném právu* a *Antonio Jorge Pereira Júnior* z brazilské Univerzity ve Fortaleze měl příspěvek na obdobné téma, tj. věnoval se *Lidským právům, rodinnému právu a principu efektivity*.

Mezinárodní sympozium bylo ukončeno recepcí v *Monasterio de Santa Catalina*.

Nezbývá než dodat, že v rámci akce se konalo také generální shromáždění Akademie, na kterém byla mimo jiné přijata nabídka děkana Právnické fakulty Univerzity v Białymstoku v Polsku na hostitelství dalšího, výročního sympozia Akademie v letních měsících roku 2017.

Zdeňka Králíčková*

² Blíže viz např. <<http://edition.cnn.com/2016/06/06/us/harambe-gorilla-death-investigation/>> (cit. 7. 7. 2016).

* Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D., Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Členka *International Academy for the Study of the Jurisprudence of the Family*. E-mail: Zdenka.Kralickova@law.muni.cz.